

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE HELSINGISSÄ

Koulutustaso kunnittain vuoden 2012 lopussa

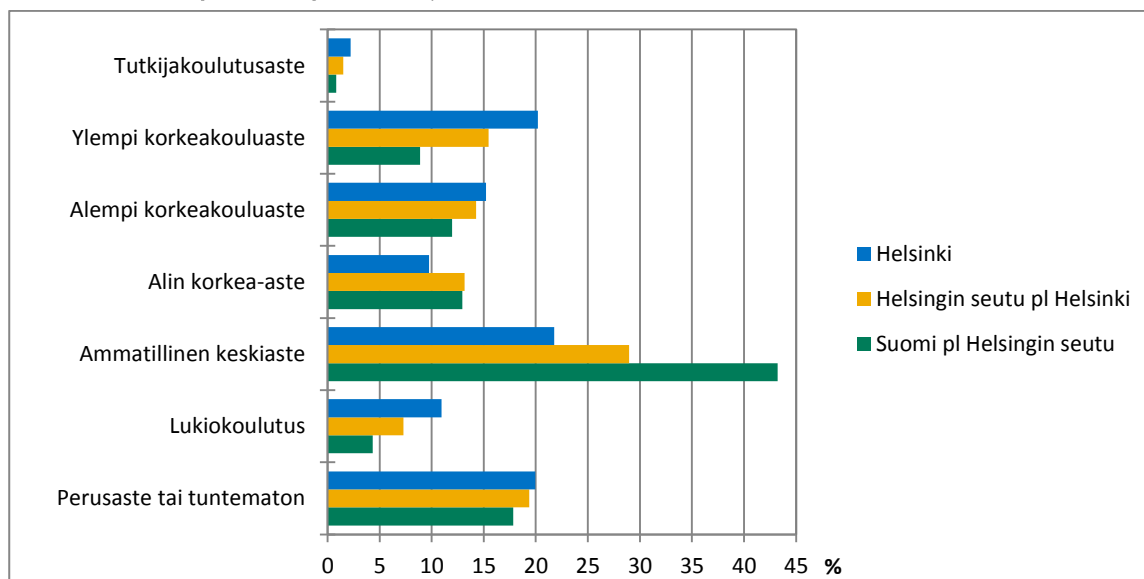
Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista 80 prosenttia oli suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon vuoden 2012 lopussa. Keskiasteen tutkinto, eli ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto, oli 33 prosentilla helsinkiläisistä. Korkea-asteen tutkinto oli 47 prosentilla.

Helsingin seudulla on kunnittain koulutustasossa suurta vaihtelua. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on koko maan keskiarvoa suurempi Kauniaisissa, Espoossa, Sipoossa, Järvenpäässä ja Kirkkonummella. Kauniaislaisista 25–64-vuotiaista jopa 90 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon. Alhaisin tutkinnon suorittaneiden osuus on Vantaalla, Keravalla, Pornaisissa ja Mäntsälässä.

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on eniten Mäntsälässä, Pornaisissa ja Hyvinkäällä - näissä kunnissa keskiasteen tutkintoja suorittaneiden osuus on noin 40 prosentin ja yli koko maan keskiarvon. Pelkän lukion suorittaneiden osuus on suurin Helsingissä, Kauniaisissa ja Espoossa. Helsingin 25–64-vuotiaasta väestöstä 11 prosentilla korkein tutkinto on ylioppilastutkinto.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden väestöosuudessa on isoja vaihteluja kunnittain Helsingin seudulla: kauniaislaisista 69 prosentilla on korkea-asteen tutkinto, mäntsäläläisistä 32 prosentilla. Myös Pornainen, Hyvinkää, Vantaa ja Vihti jäävät koko maan keskiarvon alapuolelle. Espoolaisista taas yli puolella on korkea-asteen tutkinto, kirkkonummelaisista ja helsinkiläistä lähes puolella.

■ Kuva 1. Helsingin, Helsingin seudun ja koko maan 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2012

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuudella Helsinki sijoittuu 132:ksi vertailtaessa Suomen kuntia. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden väestöosuusvertailussa Helsinki on Suomen viidenneksi korkeimmalla sijalla, mutta keskiasteen tutkintoja helsinkiläisillä on niin vähän, että sijoitus on 318, eli neljänneksi vähiten kunnista. Helsinkiläiset ovat vielä keskittyneet korkeimpiin korkea-asteen tutkintoihin; opistoasteen ja alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita on helsinkiläisistä 25 prosenttia eli alle koko maan keskiarvon ja kuntavertailussa sijoitus on 76. Ylempiä korkeakoulututkintoja, lisensiaatti ja tohtorintutkintoja on 22 prosentilla helsinkiläisistä; kolmanneksin eniten kuntavertailussa ja selkeästi koko maan keskiarvoa enemmän.

Korkea-asteen tutkinto-osuudellaan Helsinki sijoittuu siis yhdeksi korkeimmin koulutetuista Suomen kunnista, mutta keskiasteen tutkintojen vähyyksien vuoksi Helsingin sijoitusta alaspäin kaikkien perusasteen jälkeisten tutkintojen suorittaneissa. Helsingin koulutusrakenteen onkin poikkeuksellisen tasapaksu; pelkän perusasteen, keskiasteen ammatillisen koulutuksen ja ylempään korkeakoulutuksen suorittaneita on lähes yhtä paljon väestöstä.

Suuri maahanmuuttajaväestö vaikuttaa Helsingin koulutusrakenteeseen. Koulutusrakennetilastot perustuvat väestön tutkintorekisteriin, jossa on kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta ulkomailta suoritetuista tutkinnoista on rekisterissä tieto vain joissain tapauksissa. Jos tarkastellaan äidinkieleltään vain suomen ja ruotsinkielisen väestön koulutusrakennetta, Helsingin asema suhteessa muuhun maahan muuttuu. Suomen- ja ruotsinkieliset 25–64-vuotiaista helsinkiläisistä 86 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, mikä on korkeampi kuin vastaava osuus muualla Helsingin seudulla (85 %) ja muualla Suomessa (83 %).

■ Taulukko 1. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2012

	Yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tuntematon	Keskiaste			Korkea-aste				Tutkija- koulutus- aste
			Yhteensä	Lukio- koulutus	Ammatil- linen	Yhteensä	Alin korkea- aste	Alempi korkea- kouluaste	Ylempi korkea- kouluaste	
Helsinki	348 001	19,9	32,7	10,9	21,8	47,3	9,7	15,2	20,2	2,2
Espoo	141 329	17,0	28,5	8,7	19,8	54,5	12,5	15,5	23,9	2,6
Vantaa	114 730	23,1	39,4	7,5	32,0	37,5	12,2	13,9	10,5	0,9
Hyvinkää	24 346	19,1	43,6	5,0	38,6	37,3	14,6	12,8	9,2	0,6
Järvenpää	21 989	17,9	41,1	6,2	34,9	41,0	14,9	13,9	11,3	0,9
Nurmijärvi	21 598	18,7	41,1	5,8	35,2	40,2	15,0	13,4	10,9	1,0
Tuusula	20 651	18,3	40,7	5,9	34,8	41,0	15,0	14,0	11,2	0,9
Kirkkonummi	20 481	18,1	34,3	6,8	27,5	47,6	14,3	14,8	16,8	1,7
Kerava	18 987	21,5	40,5	6,3	34,1	38,0	13,0	13,9	10,3	0,8
Vihti	15 618	19,7	42,7	6,2	36,5	37,6	14,1	13,0	9,8	0,7
Mäntsälä	10 771	20,5	47,9	4,6	43,4	31,6	12,7	11,3	7,1	0,5
Sipoo	9 924	17,9	38,2	6,7	31,6	43,9	15,9	13,2	13,5	1,3
Kauniainen	4 162	10,0	20,6	8,9	11,7	69,4	13,0	13,5	38,8	4,2
Pornainen	2 670	20,6	47,4	4,8	42,6	32,0	13,8	10,7	6,9	0,6
Helsingin seutu	775 257	19,6	34,7	8,9	25,7	45,7	11,6	14,7	17,6	1,8
Muu Suomi	2 081 145	17,8	47,6	4,3	43,2	34,6	12,9	12,0	8,9	0,8
Koko maa	2 856 402	18,3	44,1	5,6	38,5	37,6	12,6	12,7	11,3	1,1

■ Taulukko 2. Tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Suomen kunnissa 31.12.2012

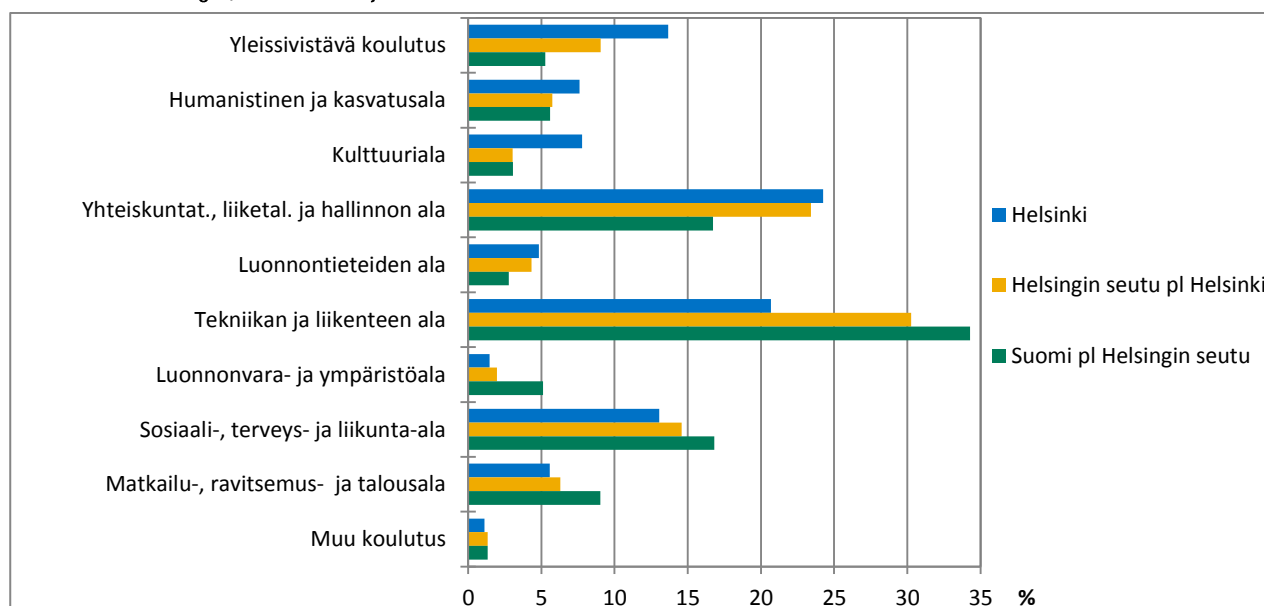
Perusasteen jälkeinen tutkinto		Keskiasteen tutkinto		Korkea-asteen tutkinto		Alempi korkea-aste		Ylempi korkea-aste	
1. Kauniainen	90,1	1. Outokumpu	60,5	1. Kauniainen	69,4	1. Sottunga	33,3	1. Kauniainen	42,9
2. Kontiolahti	89,0	2. Suomussalmi	60,4	2. Espoo	54,5	2. Mustasaari	31,8	2. Espoo	26,5
3. Kempele	88,8	3. Siikalatva	60,1	3. Pirkkala	49,6	3. Seinäjoki	31,0	3. Helsinki	22,4
4. Liminka	88,6	4. Polvijärvi	59,6	4. Kirkkonummi	47,6	4. Liminka	30,5	4. Pirkkala	19,5
5. Pirkkala	88,4	5. Kärsämäki	59,4	5. Helsinki	47,4	5. Kempele	30,2	5. Kirkkonummi	18,5
6. Muurame	88,2	6. Taivalkoski	59,4	6. Oulu	45,3	6. Pirkkala	30,1	6. Tampere	17,7
7. Siilinjärvi	88,1	7. Nivala	59,3	7. Jyväskylä	45,2	7. Muurame	29,4	7. Oulu	17,1
8. Oulu	87,9	8. Utajärvi	59,2	8. Muurame	45,0	8. Vaasa	29,3	8. Jyväskylä	16,4
9. Mustasaari	87,6	9. Haapavesi	59,1	9. Mustasaari	44,8	9. Kirkkonummi	29,1	9. Turku	16,3
10. Jyväskylä	87,5	10. Kuhmo	58,8	10. Tampere	44,4	10. Sipoo	29,1	10. Kaarina	16,2
11. Lempäälä	87,2	11. Juankoski	58,3	11. Lempäälä	44,4	11. Taipalsaari	29,0	11. Lempäälä	15,9
12. Rovaniemi	86,9	12. Pyhäjoki	58,3	12. Kaarina	44,3	12. Tuusula	29,0	12. Muurame	15,5
13. Kuopio	86,7	13. Kaavi	58,0	13. Vaasa	44,1	13. Keminmaa	28,9	13. Sipoo	14,8
14. Seinäjoki	86,6	14. Kuusamo	57,8	14. Sipoo	43,9	14. Jyväskylä	28,8	14. Vaasa	14,8
15. Kajaani	86,5	15. Alavieska	57,4	15. Kempele	43,8	15. Järvenpää	28,8	15. Lieto	14,8
132. Helsinki	80,1	318. Helsinki	32,7			76. Helsinki	24,9		
<i>Koko maa</i>	<i>81,7</i>	<i>Koko maa</i>	<i>44,1</i>	<i>Koko maa</i>	<i>37,6</i>	<i>Koko maa</i>	<i>25,3</i>	<i>Koko maa</i>	<i>12,4</i>

Kuntia vertailussa 321. Alempi korkea-aste = alin korkea-aste + alempi korkeakouluaste, Ylempi korkea-aste = ylempi korkeakouluaste + tutkijakoulutusaste.

Tutkinnot koulutusaloittain

Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista tutkinnon suorittaneista 24 prosentilla on tutkinto yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta. 21 prosentilla on tutkinto tekniikan ja liikenteen alalta. Tilanne poikkeaa koko maasta, jossa kolmannes (32 %) on suorittanut tutkintonsa tekniikan ja liikenteen alalta, ja yhteiskuntatieteellisen ja hallinnon alan tutkinnon suorittaneita on vähemmän (19 %). Koko maahan verrattuna Helsingissä on myös runsaammin kulttuurialalta valmistuneita sekä pelkästään yleissivistävän koulutuksen suorittaneita.

■ Kuva 2. Helsingin, sen seudun ja muun seudun 25–64-vuotiaat tutkinnon suorittaneet koulutusaloittain 31.12.2012

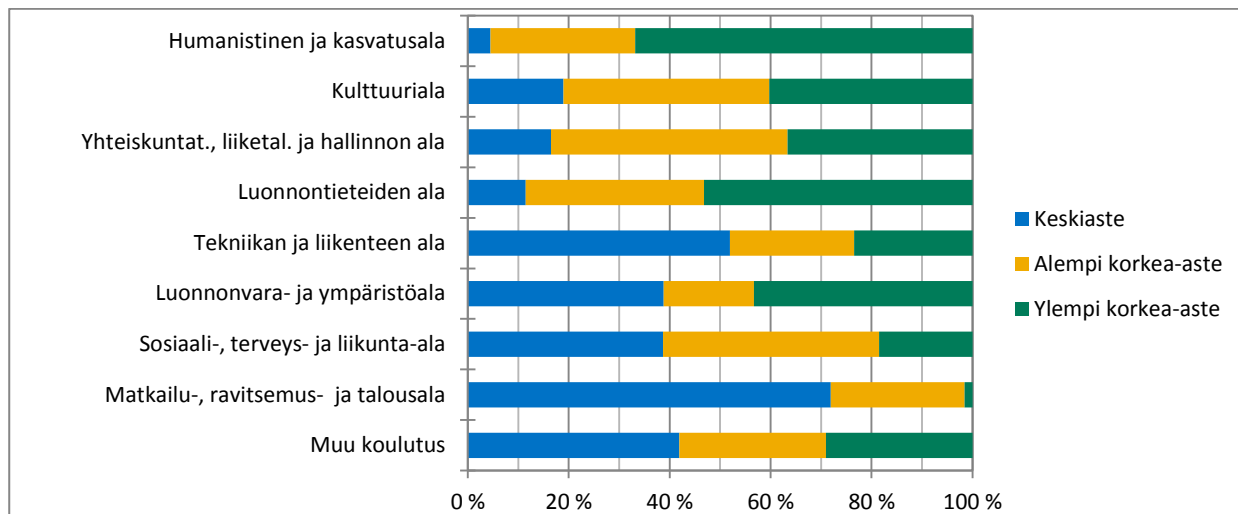

Muu koulutus sisältää sotilas- ja rajavartiolaitoksen, palo- ja pelastusalan, poliisialan, vankeinhoidon sekä muun tai tuntemattoman koulutuksen. Opetushallinnon koulutusaloittainen jaotus.

Matkailu-, ravitsemus- ja talousalalla tutkinnot ovat yleisimmin keskiasteen taseisia tutkintoja (72 %). Myös tekniikan ja liikenteen alalla keskiasteen tutkinto on yli puolella. Alemman korkea-asteen tutkinnot ovat yleisimpiä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla (47 %), sosiaali- ja terveysalalla (43 %) ja kulttuurialalla (41 %). Ylemmän korkea-asteen tutkintojen osuus on korkein humanistisella ja kasvatusalalla (67 %) ja luonnontieteiden alalla (53 %). Etenkin luonnonvara- ja ympäristöalalta valmistuneet ovat Helsingissä koko maata useammin ylemmän korkea-asteen suorittaneita. Myös tekniikan ja liikenteen alalla sekä kulttuurialalla helsinkiläiset ovat muuta maata useammin suorittaneet tutkintonsa korkea-asteella.

Viime parinkymmenen vuoden aikana tutkinnon suorittaneiden osuudet aloittain ovat hyvin samoissa osuuksissa. Vähentymistä on tapahtunut eniten tekniikan alalla; alan tutkinnot ovat vähentyneet yli viisi prosenttiyksikköä vuodesta 1990. Eniten kasvua on tapahtunut humanistisessa ja taidealan koulutuksessa (4,6 %-yksikköä), kasvu on Helsingissä ollut koko maata selvästi nopeampaa. Muualla maassa terveys- ja sosiaalialan tutkinto-osuus on kasvanut, mutta Helsingissä mitään suurta muutosta ei ole tapahtunut.

■ Kuva 3. 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten suorittamat tutkinnot koulutusaloittain koulutusasteen mukaan 31.12.2012

Alempi korkea-aste = alin korkea-aste + alempi korkeakouluaste, Ylempi korkea-aste = ylempi korkeakouluaste + tutkijakoulutusaste. Opetushallinnon koulutusala- ja -luokittelu.

■ Taulukko 3. Tutkinnon suorittaneet helsinkiläiset koulutusalan ja sukupuolen mukaan vuonna 2012, vertailu vuoteen 1990

	Yhteensä		Miehet		Naiset	
	Osuus 2012, %	Muutos 1990-2012, %-yksikköä	Osuus 2012, %	Muutos 1990-2012, %-yksikköä	Osuus 2012, %	Muutos 1990-2012, %-yksikköä
Yleissivistävä koulutus	13,7	-1,3	16,5	2,3	11,1	-4,5
Kasvatustieteellinen ja opettajankoulutus	2,8	0,2	1,1	0,1	4,3	0,3
Humanistinen ja taideala	10,8	4,6	7,6	3,6	13,7	5,3
Kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen	27,0	0,8	22,7	0,9	30,7	0,5
Luonnontieteellinen	3,9	1,0	4,7	1,2	3,2	0,8
Tekniikan ala	19,5	-5,3	33,8	-9,7	7,0	-1,0
Maa- ja metsätalousala	1,7	0,0	1,6	-0,5	1,8	0,4
Terveys- ja sosiaaliala	11,9	0,6	4,2	1,1	18,7	-0,1
Palvelualat	8,5	-0,7	7,5	0,6	9,3	-1,9
Muu tai tuntematon	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

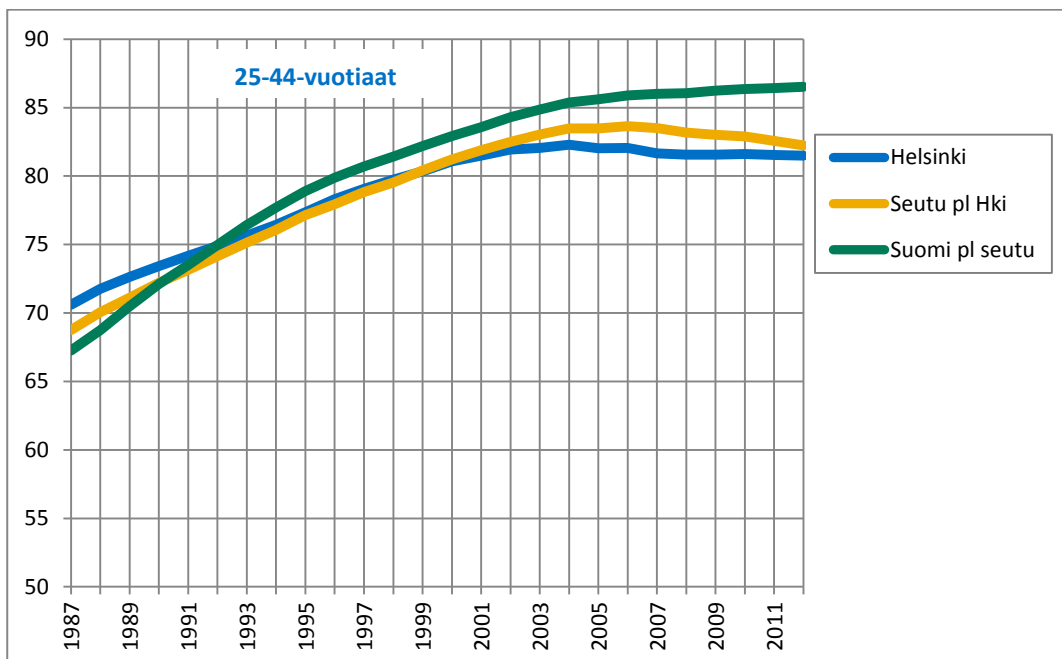
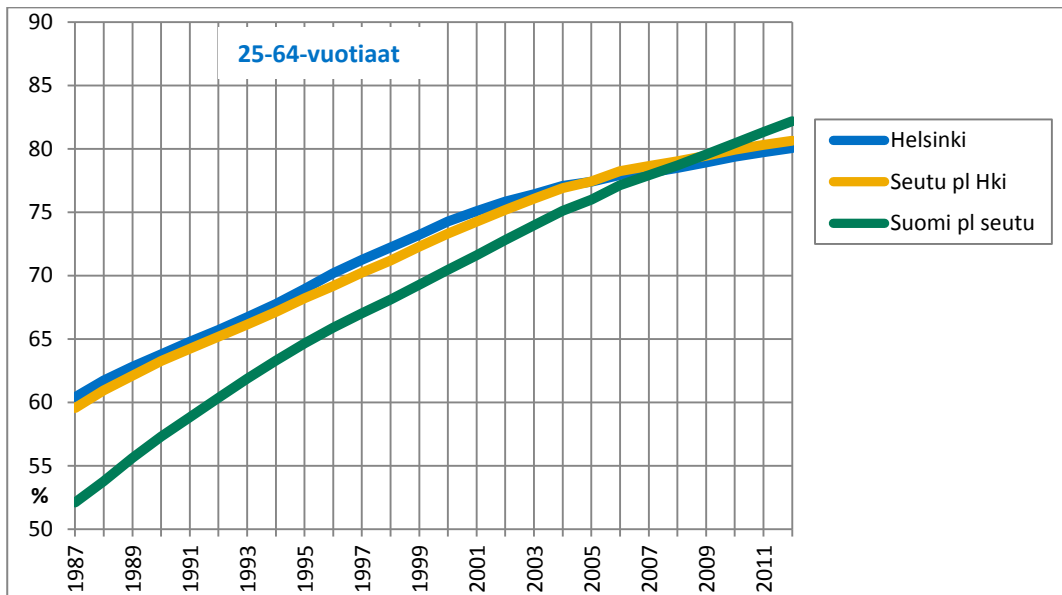
Tilastokeskuksen koulutusala- ja -luokittelu.

Koulutustason muutokset

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä oli Helsingissä 80 prosenttia vuoden 2012 lopussa, muualla seudulla 81 ja muualla Suomessa 82. Vielä 2000-luvun alussa Helsingissä oli muuta maata korkeampi väestön koulutustaso, mutta vuonna 2006 tutkinnon suorittaneiden osuus laski seudun keskiarvon alle ja vuonna 2008 koko maan keskiarvon alle. Nuoremmissa ikäluokissa muutos on tapahtunut jo paljon aikaisemmin, 25–44-vuotiaissa tutkinnon suorittaneiden osuus laski koko maan keskiarvon alle jo vuonna 1993.

Kaikkien perusasteen jälkeisten tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on pysynyt hyvin tasaisena Helsingissä viime vuosina, kasvua vuosina 2003–2012 on ollut 3,7 prosenttiyksikköä, kun se muualla seudulla on ollut 4,6 ja muualla maassa 8,2. Nuorempien työikäisten koulutustaso näyttää huolestuttavasti laskevan, viime kymmenen vuoden aikana tutkinnon suorittaneiden osuus on laskenut 25–44-vuotiaissa Helsingissä 0,6 ja muualla seudulla 0,8 prosenttiyksikköä. Koko maassa osuus jatkoi kasvua 1,6 prosenttiyksiköllä.

■ Kuva 4. Tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä, sen seudulla ja muussa maassa vuosina 1987–2012

Helsingiläisten koulutustaso iän mukaan

Peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on suurin 24–54-vuotiaalla helsinkiläisillä, heistä yli 80 prosenttia on suorittanut tutkinnon. Tätä nuoremmilla tutkinnon suorittaminen on usein vielä kesken, ja vanhemmissa ikäluokissa koulutustaso on taas alhaisempi. Korkeimmin koulutettuja ovat kolmikymppiset. Tutkinnon suorittaneiden osuus ei nouse millään ikäluokalla yli 85 prosentin, kun koko maan väestöllä 30–50-vuotiailla se ylittyy kaikilla ikäluokilla. Koko maassa nuoret myös saavuttavat helsinkiläisiä nuorempana korkeamman tutkinnon suorittaneiden osuuden.

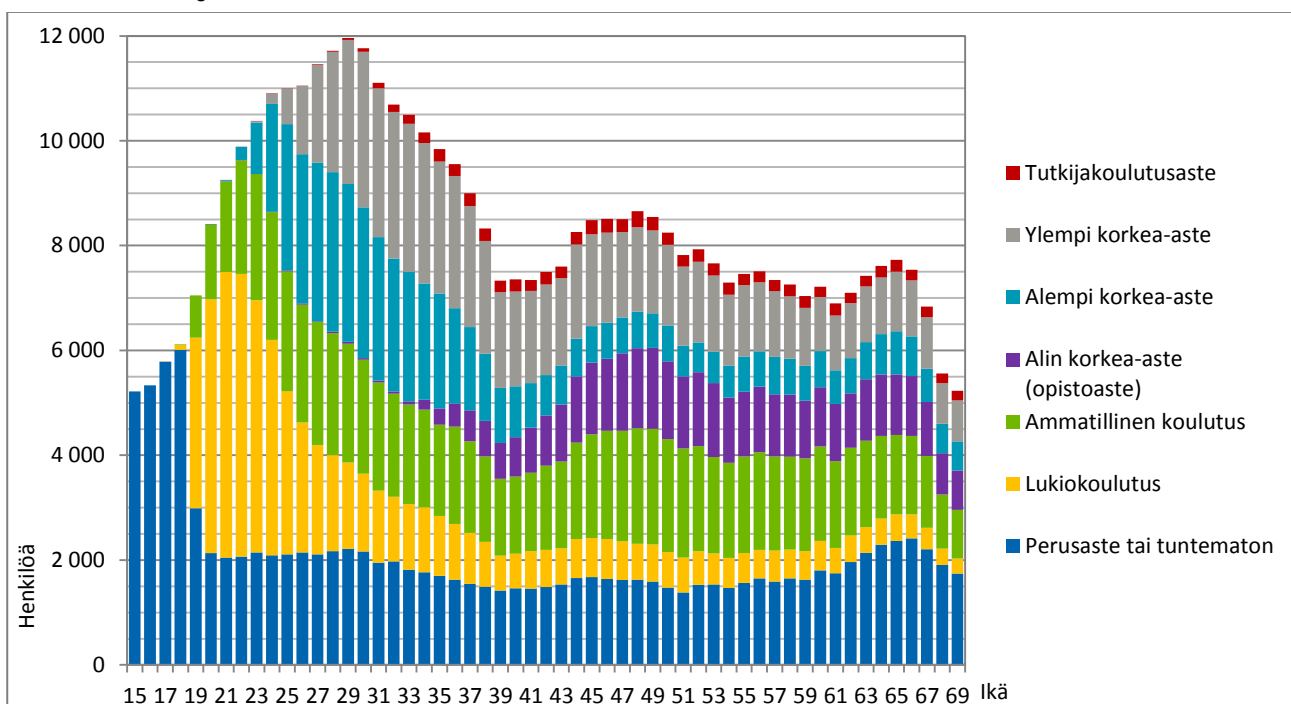
Tutkinnon suorittaneiden osuus on koko maassa helsinkiläisiä korkeampi kaikissa ikäluokissa vanhimpia lukuun ottamatta; vasta 57 ikävuoden jälkeen helsinkiläiset ovat muun Suomen samanikäisiä koulutetumpia, ja ero koulutustasossa kasvaa mitä enemmän ikää on.

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on Helsingin eri-ikäisellä väestöllä hyvin tasaisesti, suurin eli neljänneksen osuus niitä on 45–59-vuotiailla. Koko maassa kaikilla ikäryhmillä on huomattavasti helsinkiläisiä enemmän ammatillista koulutusta. Opiskelijakaupunkina Helsingissä on runsaasti ylioppilastutkinnon suorittanutta alle 30-vuotiasta väestöä. Puolella 20–24-vuotiaista helsinkiläisistä on ylioppilastutkinto. Toisaalta myös iso osa vanhemmista ikäluokista jää pelkän lukiokoulutuksen varaan; esimerkiksi 35–44 vuotiaista joka kymmenennen korkein koulutus on lukiokoulutus, koko maassa vastaava osuus on viisi prosenttia.

Korkea-asteen tutkintoja on eniten 30–39-vuotiaalla helsinkiläisillä, heistä yli puolet on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Koulutus uudistuksen myötä opistoasteen koulutus on poistunut, joten sitä on vain vanhemmilla ikäluokilla. Opistoasteen koulutuksen korvaa ammattikorkeakoulutus nuorilla ikäluokilla. Alle 30-vuotiailla on eniten alemman korkea-asteen tutkintoja, sitä vanhemmilla taas ylemmän korkea-asteen tutkintoja. 30–39-vuotiaista yli neljänneksellä on ylemmän korkeakouluasteen tutkinto. Lisensiaatti- tai tohtorintutkinnon suorittaneita on melko tasaisesti noin kolmella prosentilla 35 ikävuodesta eteenpäin.

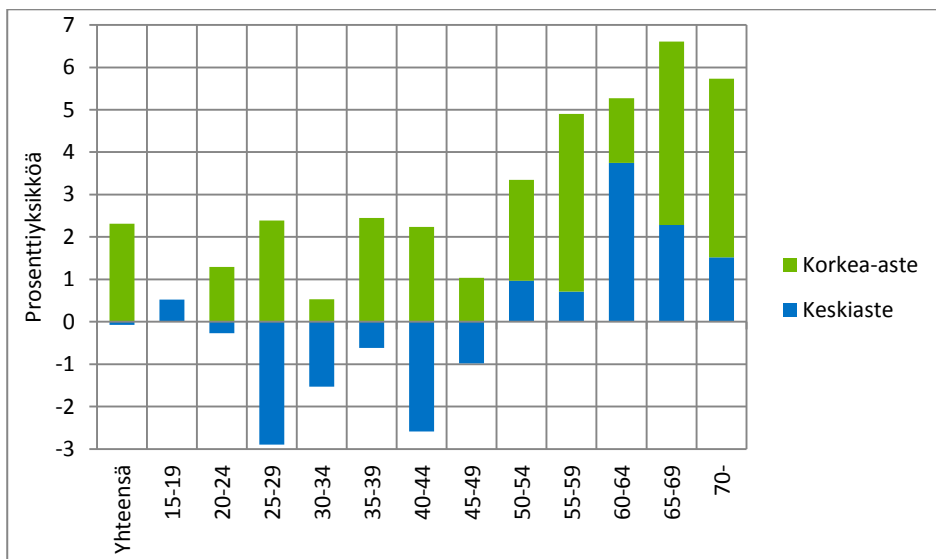
Vuosina 2008–2012 helsinkiläisten tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut 2,2 prosenttiyksikköä. Yleisesti helsinkiläisillä on vähentynyt keskiasteen tutkintojen osuus, mutta korkea-asteen tutkintojen osuus on kasvanut. Korkea-asteen tutkintojen osuus on kasvanut kaikilla ikäryhmillä, eniten vanhemmissa ikäluokissa. Keskiasteen tutkintojen osuus on vähentynyt 20–49-vuotiailla; nuoremmilla on vähentynyt lukiokoulutus ja vanhemmilla ammatillinen koulutus. Etenkin nuorten koulutustaso on laskenut viime vuosien aikana. 25–34 sekä 40–44-vuotiaiden tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on laskenut viime viiden vuoden aikana.

Kuva 5. Helsingin 15–69-vuotiaan väestön koulutus rakenne 31.12.2012

■ Kuva 6. Koulutustason muutos ikäryhmittäin vuosina 2008–2012.

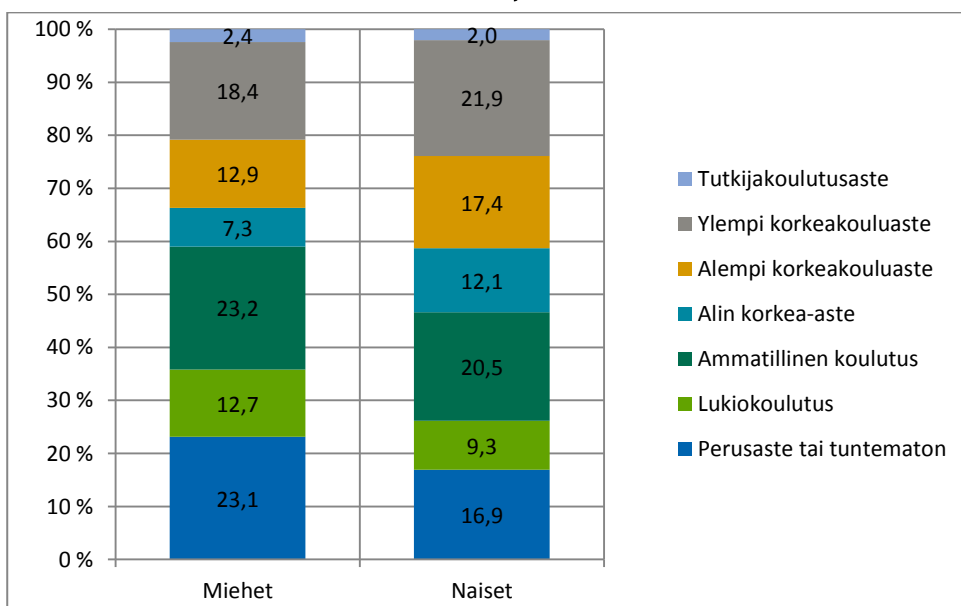
Prosenttiyksikkömuutos koulutusasteen väestöosuuksissa

Helsinkiäisten koulutustaso sukupuolen mukaan

Helsinkiäiset naiset ovat miehiä paremmin koulutautuneita, 25–64-vuotiaista naisista 83 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 77 prosenttia. Koko maassa sukupuolten välillä on vastaava ero. Miehillä on naisia suhteellisesti enemmän keskiasteen tutkintoja; sekä ylioppilastutkintoja että ammatillisia tutkintoja. 25–64-vuotiaista miehistä 36 prosentilla oli keskiasteen koulutus, naisista 30 prosentilla. Korkea-asteen tutkinto on taas selvästi naisvaltainen; 53 prosentilla naisista on korkea-asteen tutkinto, miehistä 41 prosentilla. Naiset ovat suorittaneet perusasteen jälkeisiä tutkintoja enemmän kaikissa ikävuosissa yli 65-vuotiaita lukuun ottamatta. Nuoremmissa ikäluokissa ero on suurin, esimerkiksi 30–39-vuotiaista naisista 87 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 78 prosenttia.

■ Kuva 7. 25–64-vuotiaat helsinkiäiset miehet ja naiset koulutusasteen mukaan 2012

Keskiasteen koulutusta, sekä lukio että ammatillista koulutusta, miehillä on enemmän kaikissa työikäisten ikäluokissa. Korkea-asteen koulutusta naisilla on enemmän kaikissa ikäluokissa yli 65-vuotiaita lukuun ottamatta. Nuoremmissa ikäluokissa ero on huomattava; 30–39-vuotiaista naisista 61 prosentilla on korkea-asteen tutkinto, miehistä 44 prosentilla. Naisilla on enemmän tutkintoja kaikilla korkea-asteen asteilla tutkijakoulutusta lukuun ottamatta.

Koulutusaloittain koulutusalat ovat hyvin sukupuolittuneet. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta tutkinnon suorittaneista 85 prosenttia on naisia. Samoin humanistinen ja kasvatustieteellinen sekä matkailu ja ravitsemusala ovat naisvaltaisia aloja. Miesvaltaisia aloja ovat selkeästi tekniikan ja liikenteen ala sekä muu ala (sisältää mm. poliisi-, pelastus- ja sotilasalan). Viime parinkymmenen vuoden aikana sukupuolten välisissä jaossa koulutusaloittain on tapahtunut hyvin vähän muutosta. Pieni muutos on kuitenkin liikkunut kohti tasa-arvoisempaa jakoa, lukuun ottamatta luonnontieteellistä alaa, jossa miesten osuus on kasvanut.

Helsinkiäisten koulutustaso äidinkielen mukaan

Äidinkieleltään ruotsinkieliset ovat suomenkielisiä enemmän koulutettuja; ruotsinkielisistä 25–64-vuotiaista 88 prosenttia oli tutkinnon suorittaneita vuoden 2012 lopussa, suomenkielisistä 85 prosenttia. Keskiasteen koulutusta ruotsinkielisillä on kuitenkin vähemmän, vain 28 prosentilla, kun suomenkielisistä keskiasteen tutkinto on 35 prosentilla. Ruotsinkielisillä on enemmän korkea-asteen koulutusta; 61 prosentilla 25–64-vuotiaista on korkea-asteen tutkinto suoritettu, suomenkielisillä 50 prosentilla. Suomenkielisiin verrattuna ruotsinkielisillä on suhteellisesti runsaammin ylemmän korkeakouluasteen sekä tutkijakouluasteen tutkintoja. Helsinkiäisten ruotsinkielisten koulutus rakenne poikkeaa huomattavasti koko maan ruotsinkielisistä. Koko maan ruotsinkielisillä on huomattavasti enemmän ammatillista keskiasteen koulutusta ja selkeästi vähemmän korkea-asteen koulutusta.

■ Taulukko 4. 25–64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2012

	Helsinki				Koko maa			
	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muu kieli	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muu kieli
Yhteensä, henkilöä	348 001	282 260	16 906	48 835	2 856 402	2 545 139	137 427	173 836
%	100	100	100	100	100	100	100	100
Perusaste tai tuntematon	19,9	14,6	11,7	53,9	18,3	16,2	16,9	51,0
Keskiaste yhteensä	32,7	35,0	27,7	21,5	44,1	45,7	39,2	24,4
Lukiokoulutus	10,9	11,6	14,5	6,2	5,6	5,5	7,0	5,6
Ammatillinen koulutus	21,8	23,4	13,2	15,4	38,5	40,2	32,2	18,9
Korkea yhteensä	47,3	50,5	60,6	24,6	37,6	38,2	43,9	24,6
Alin korkea-aste	9,7	10,9	9,3	3,3	12,6	13,1	13,7	3,9
Alempi korkeakouluaste	15,2	16,1	18,6	9,0	12,7	12,9	14,0	9,0
Ylempi korkeakouluaste	20,2	21,3	29,6	10,8	11,3	11,1	14,9	10,2
Tutkijakoulutusaste	2,2	2,3	3,1	1,5	1,1	1,1	1,3	1,5

Huom. Sisältää kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta vain osan ulkomailla suoritetuista tutkinnoista.

Muun kuin suomen tai ruotsinkielisestä 25–64-vuotiaasta väestöstä 46 prosentilla on rekisteröitynä peruskoulun jälkeinen tutkinto. 21,5 prosentilla on keskiasteen tutkinto ja 24,6 prosentilla korkea-asteen tutkinto. Vieraskieliset ovat lähimpänä koko väestön tutkinto-osuutta ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa, lääkäreiden erikoistumiskoulutuksessa, tohtorin- ja lisensiaatintutkinnoissa sekä alemmissä korkeakoulututkinnoissa. Helsinkiäiset vieraskieliset ovat vähän heikommin koulutettuja koko maan vieraskielisiin verrattuna, etenkin ammatillista koulutusta helsinkiäisillä on vähemmän.

Muun kuin suomen ja ruotsinkielisten koulutustasoa on kuitenkin vaikea verrata koko väestöön, koska tutkintotilastoissa on alipeittoa maahanmuuttajien kohdalla. Väestön koulutus rakennetilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon sekä ne ulkomailla suoritettut tutkinnot, joista

saadaan tietoja eri rekistereistä mm. opetushallitukselta, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksesta sekä työministeriön työnhakijarekisteristä. Ulkomailla suoritetuista ja Suomessa rekisteröidyistä tutkinnoista suurin osa on korkea-asteen tutkintoja. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syistä johtuen monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä, ja vieraskielisten koulutustilannetta tarkasteltaessa täytyykin muistaa tämä puute tilastoissa.

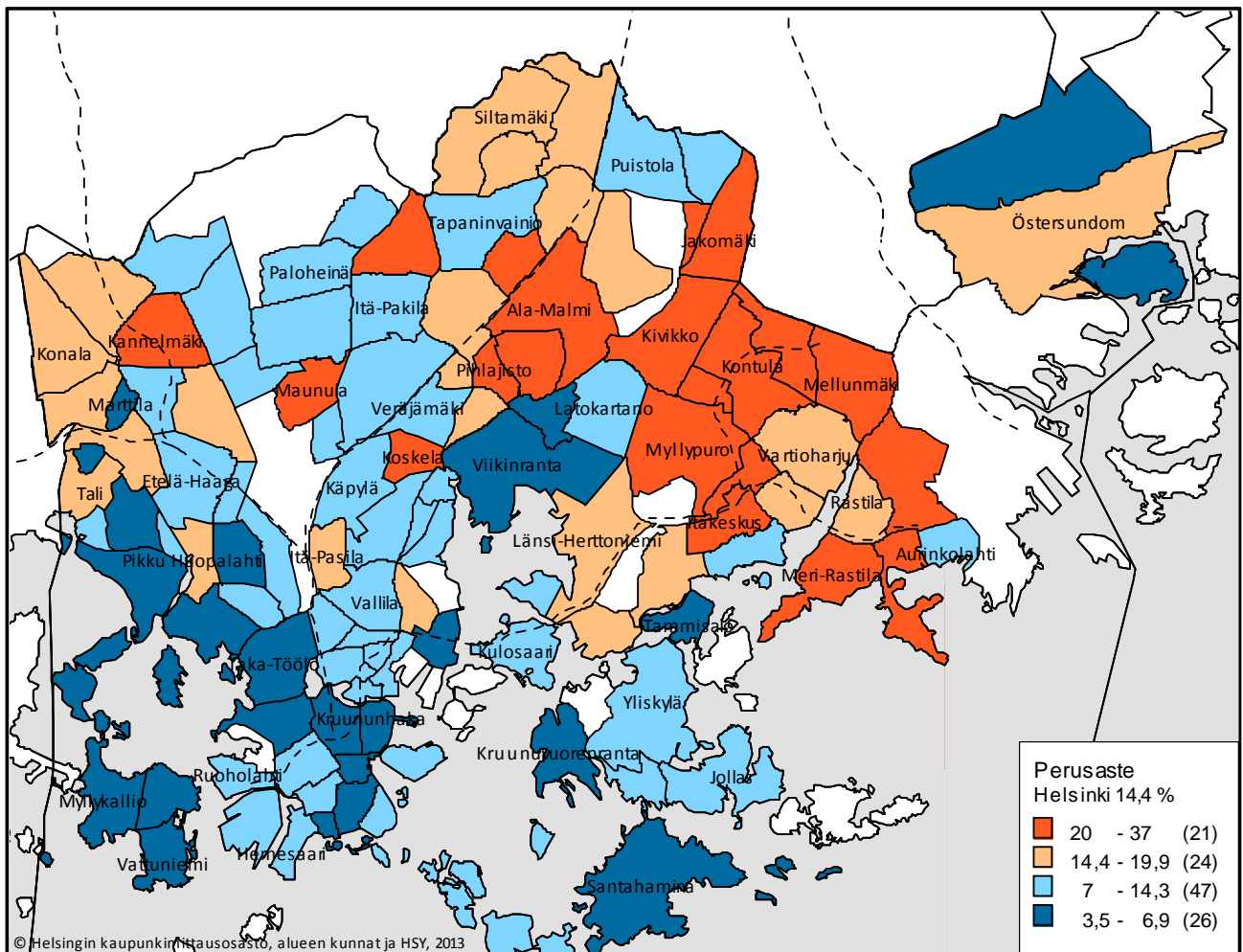
Koulutustason alueelliset erot Helsingissä kotimaankielisillä

Helsingissä korkeammin koulutettu väestö on keskittynyt eteläiseen, keskiseen, pohjoiseen ja kaakkoiseen kaupunkiin. Näillä alueilla ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien osuus on alhainen ja korkea-asteen tutkintojen osuus on suuri, sen sijaan keskiasteen tutkintoja suorittaneiden osuus on usein pieni.

Pelkkä perusasteen koulutus on 20 prosentilla helsinkiläisistä 25–64-vuotiaista, kotimaankielisillä 25–64-vuotiailla se on 14 prosentilla. Koska monen maahanmuuttaneen tutkintotiedot puuttuvat suomalaisesta tutkintorekisteristä, seuraavassa tarkastellaan suomen- ja ruotsinkielisten tutkinnon suorittaneita osa-alueittain.

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittamattomien osuuksissa on paljon vaihtelua alueiden välillä. Tutkinnon suorittamattomien osuus on suurin itäisessä ja koillisessa Helsingissä sekä yksittäisillä alueilla Keski- ja Pohjois-Helsingissä. 37 prosenttia kotimaankielisistä 25–64-vuotiaista jakomäkeläisistä ei ole suorittanut perusasteen jälkeistä tutkintoa. Osa-alueittain noin yli neljännes väestöstä on vain perusasteen suorittaneita Kontulassa, Kurkimäessä, Kivikossa ja Vesalassa. Pienimmillään pelkän perusasteen suorittaneiden osuus on Viikin tiedepuistossa, Kuusisaarella, Marttilassa, Tammisalossa ja Lehtisaarella.

■ Kuva 8. Vain perusasteen suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta suomen ja ruotsinkielisestä väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2012

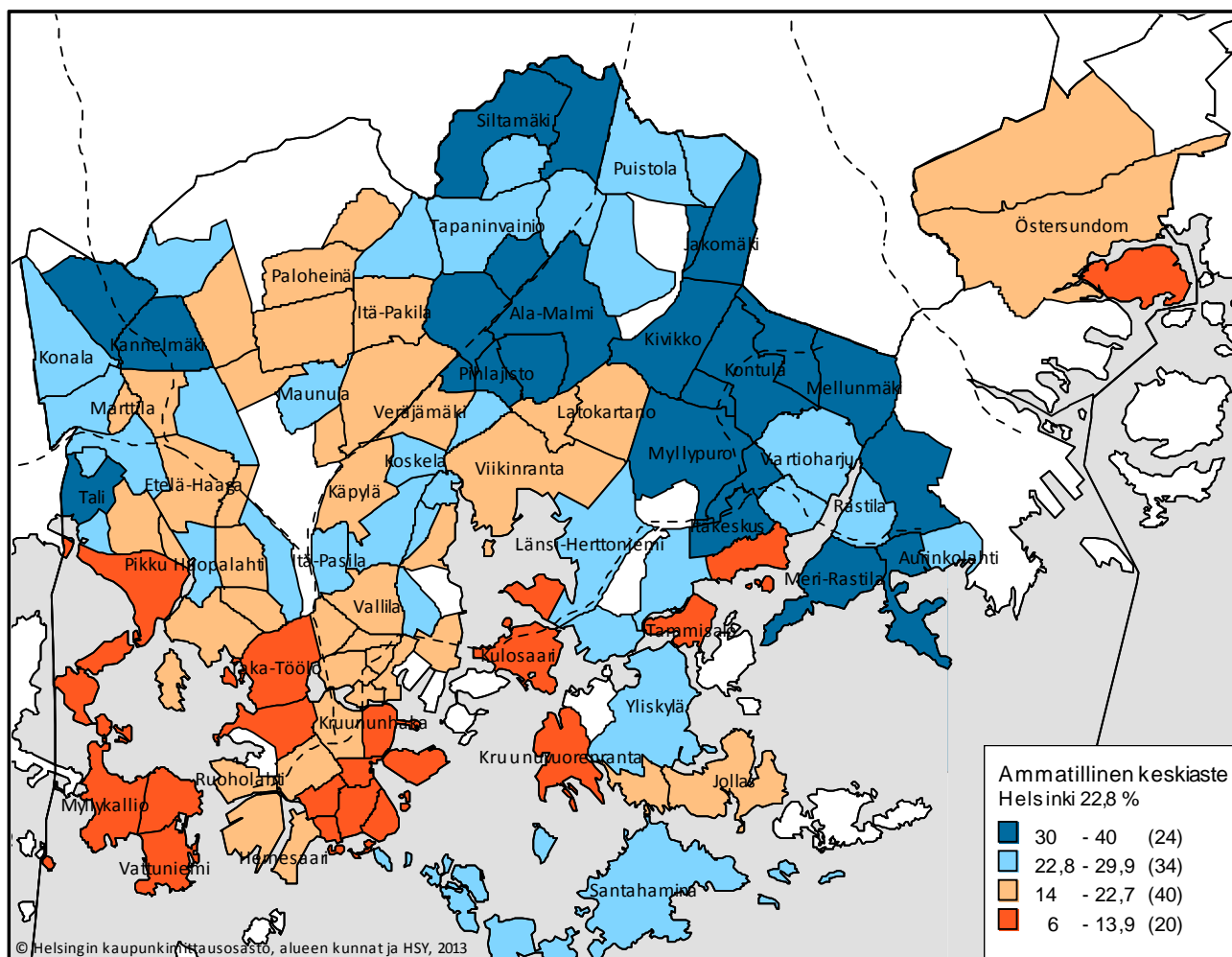
© Helsingin kaupungin tilastusosasto, alueen kunnat ja HSY, 2013

Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaista kotimaankielisistä on helsinkiläisillä 35 prosenttia. Keskiasteen tutkintoja on työkäisillä eniten Itäisessä, Koillisessa ja Keskisessä suurpiirissä. Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuutta nostaa suuri nuorten ja opiskelijoiden määrä, jotka ylioppilastutkinnollaan sijoittuvat keskiasteelle. Osa-alueista Viikin tiedepuiston asukkaista yli neljänneksen korkein suoritettu tutkinto on ylioppilastutkinto. Torkkelinmäen, Harjun, Punavuoren ja Ullanlinnan asukkaista yli 17 prosentilla korkein suoritettu tutkinto on ylioppilastutkinto.

Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneita on helsinkiläisistä kotimaankielisistä 23 prosenttia. Ammatillisen tutkinnon suorittaneet painottuvat itäiseen ja koilliseen Helsinkiin. Jakomäen, Alppikylän, Pihlajiston, Mellunmäen, Kivikon ja Kurkimäen asukkaista yli 36 prosenttia on suorittanut ammatillisen tutkinnon. Pienimmillään keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus on Kaivopuistossa, Kuusisaarella ja Lehtisaarella – alle kymmenes työkäisistä.

■ Kuva 9. Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaista suomen ja ruotsinkielisestä väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2012

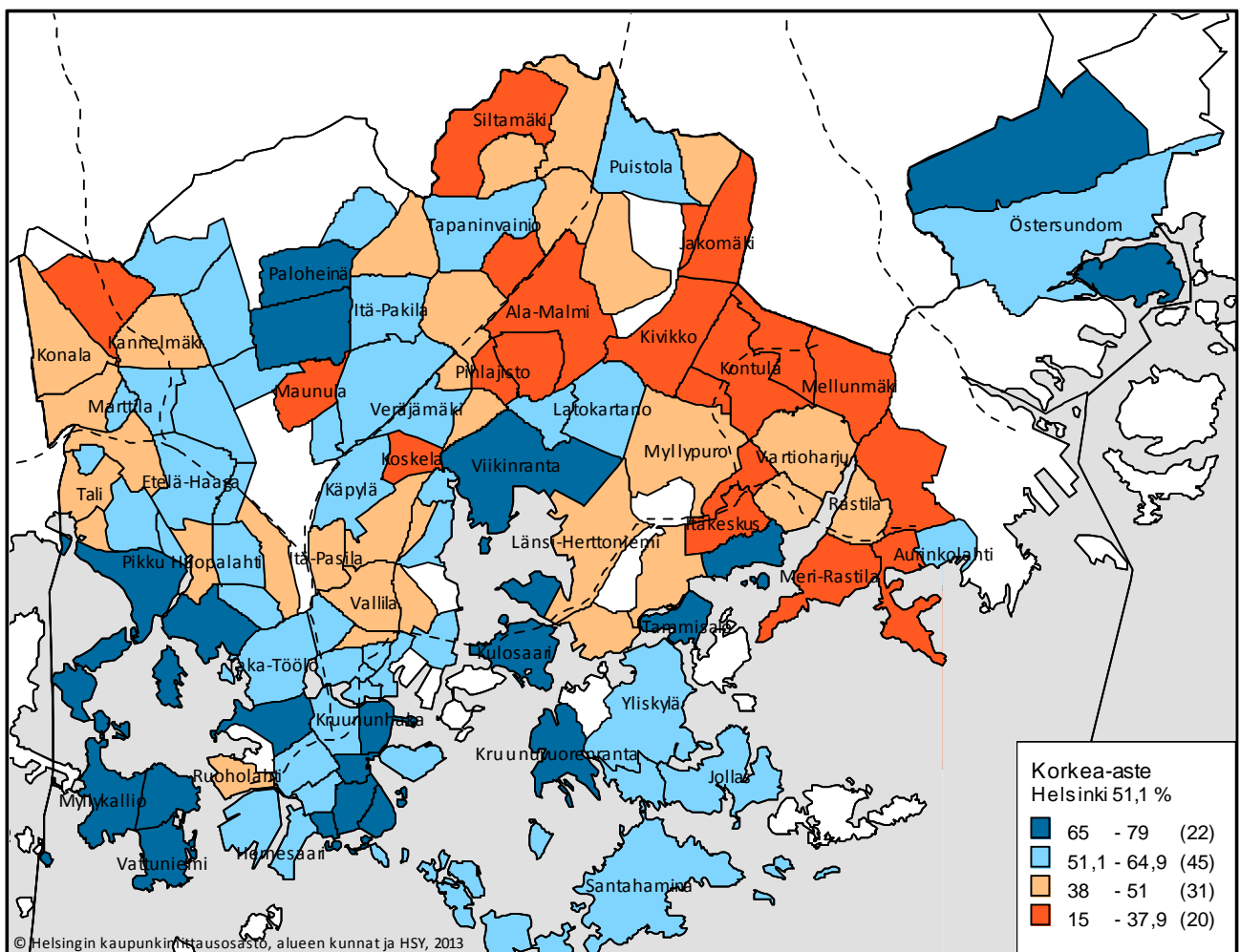

Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneissa on eniten hajontaa Helsingin alueiden välillä, korkea-asteen suorittaneiden osuudet vaihtelevat 16 prosentista 79 prosenttiin osa-alueittain. Helsingin 25–64-vuotiaista kotimaankielisistä 51 prosenttia on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Yli 70 prosentin osuuteen korkea-asteen tutkinnon suorittaneet nousevat Kuusisaaren, Lehtisaaren, Kruunuvuorenrannan, Karhusaaren, Tammisalons ja Paloheinän osa-alueet. Alle 30 prosentin osuus on taas Jakomäessä, Kontulassa, Alppikylässä, Kivikossa ja Kurkimäessä.

Mitä suurempi alueella on korkea-asteen tutkintojen osuus, sitä yleisemmin tutkinnot ovat korkeampia - tutkijakoulutusasteen ja ylemmän korkeakouluasteen tutkintoja. Alhaisemman korkea-asteen osuuksien alueilla taas alimmat korkea-asteen tutkinnot ovat yleisempiä. Kuusisaarella, Lehtisaarella, Eirassa, Tammisalossa ja Pirkkolassa ylemmän korkea-asteen ja tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus on korkein väestöstä. Alemman korkeakouluasteen ja alimman korkea-asteen suorittaneiden osuus on korkein Landbon, Niemenmäen, Kruunuvuorenrannan ja Tapaninvainion osa-alueilla.

■ Kuva 10. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta suomen ja ruotsinkielisestä väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2012

Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

■ Taulukko 5. Helsingin 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan suur- ja peruspiireittäin 31.12.2012, %

	Yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tuntematon	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio- koulutus	Ammatil- linen	Yhteensä	Alin	Alempi	Ylempi	Tutkija
Helsinki	348 001	19,9	32,7	10,9	21,8	47,3	9,7	15,2	20,2	2,2
1. Eteläinen sp	63 771	12,0	26,7	14,2	12,6	61,2	8,1	17,8	31,9	3,4
Vironniemi	7 302	10,9	25,8	13,8	11,9	63,3	8,4	16,8	33,8	4,3
Ullanlinna	15 184	12,0	27,5	15,7	11,8	60,5	7,4	16,6	33,2	3,3
Kampinmalmi	19 364	13,9	27,6	14,4	13,3	58,5	7,6	18,2	29,6	3,2
Taka-Töölö	9 279	11,4	27,2	14,1	13,1	61,4	7,4	19,5	31,0	3,5
Lauttasaari	12 642	10,4	24,7	12,3	12,3	64,9	10,2	18,1	33,5	3,1
2. Läntinen sp	58 977	17,9	31,7	10,6	21,1	50,4	10,4	16,5	21,1	2,5
Reijola	9 974	14,5	30,4	12,2	18,2	55,1	9,5	17,5	24,8	3,4
Munkkiniemi	9 197	10,6	26,0	11,7	14,3	63,4	11,2	17,0	31,2	4,0
Haaga	14 660	16,6	29,9	10,8	19,1	53,5	9,5	18,7	23,0	2,3
Pitäjänmäki	9 999	20,0	34,3	9,8	24,5	45,7	11,0	16,1	16,7	1,9
Kaarela	15 147	24,3	36,2	9,3	26,9	39,5	10,8	13,6	13,6	1,5
3. Keskinen sp	54 049	16,4	34,6	13,8	20,8	49,0	7,1	19,3	20,7	1,9
Kallio	18 436	14,8	34,7	15,3	19,3	50,6	6,6	20,1	22,3	1,6
Alppiharju	8 280	16,0	36,4	15,7	20,8	47,5	6,6	21,2	18,4	1,3
Vallila	8 868	17,2	35,0	13,6	21,4	47,8	6,7	19,5	20,0	1,7
Pasila	5 156	21,7	34,7	10,9	23,8	43,6	8,5	16,4	16,6	2,0
Vanhakaupunki	13 309	16,3	33,1	11,7	21,4	50,6	7,8	17,9	22,2	2,7
4. Pohjoinen sp	22 244	15,9	29,8	9,0	20,8	54,4	12,7	14,2	24,3	3,2
Maunula	4 618	25,3	34,9	9,3	25,7	39,8	8,5	11,4	17,6	2,4
Länsi-Pakila	3 441	9,7	23,5	7,4	16,0	66,9	15,5	14,3	32,7	4,4
Tuomarinkylä	4 634	10,9	25,3	8,3	17,1	63,8	16,8	14,2	28,7	4,0
Oulunkylä	7 629	16,7	32,5	9,9	22,6	50,9	11,0	15,6	21,7	2,7
Itä-Pakila	1 922	13,4	28,6	9,3	19,4	58,0	14,6	15,6	24,6	3,2
5. Koillinen sp	53 001	22,6	36,4	8,4	28,0	41,0	11,7	13,8	13,9	1,6
Latokartano	13 100	22,0	34,3	9,5	24,9	43,7	9,1	15,2	16,9	2,4
Pukinmäki	4 561	24,1	36,7	8,4	28,4	39,2	11,7	14,0	12,4	1,1
Malmi	16 270	21,6	36,4	8,1	28,3	42,0	12,8	13,7	14,0	1,5
Suutarila	5 867	22,1	38,0	7,8	30,2	39,8	13,6	13,9	11,5	0,8
Puistola	10 367	19,9	36,1	7,9	28,1	44,1	13,7	14,1	14,7	1,6
Jakomäki	2 836	39,8	43,4	7,2	36,3	16,7	5,7	6,1	4,5	0,4
6. Kaakkoinen sp	26 548	18,7	32,7	10,3	22,4	48,7	10,8	14,3	21,4	2,2
Kulosaari	1 985	11,3	24,5	12,2	12,3	64,2	9,5	15,7	34,7	4,3
Herttoniemi	15 651	20,8	34,7	10,6	24,1	44,5	9,5	14,4	18,8	1,9
Laajasalo	8 912	16,6	31,0	9,5	21,5	52,5	13,4	13,9	22,9	2,2
7. Itäinen sp	56 616	27,8	37,9	8,7	29,2	34,4	10,9	10,9	11,3	1,3
Vartiokylä	11 514	24,7	35,2	9,5	25,7	40,1	11,3	12,0	15,2	1,6
Myllypuro	5 560	27,8	37,0	8,8	28,2	35,2	10,7	10,7	12,3	1,5
Mellunkylä	19 582	32,4	40,6	8,0	32,6	27,0	9,7	9,1	7,4	0,8
Vuosaari	19 960	25,0	37,0	9,0	28,0	38,0	11,8	12,2	12,6	1,4
8. Östersundomin sp	1 087	12,1	26,8	7,4	19,4	61,2	20,2	13,3	24,7	3,0
Östersundom	1 087	12,1	26,8	7,4	19,4	61,2	20,2	13,3	24,7	3,0
Tuntematon	11 708	51,1	26,3	9,6	16,7	22,6	4,5	6,6	9,8	1,8

Laatuseloste

AINEISTO:

Kaikki tilastoaineisto on Tilastokeskuksen tuottamaa.

ALUESELITTEET:

Pääkaupunkiseutu = Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen.

Helsingin seutu = pääkaupunkiseutu ja 10 muuta kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

KOULUTUSSELITTEET:

Väestön koulutustasotilastoissa on tiedot 15 vuotta täyttäneen väestön tutkintotiedoista, tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan, rinnakkaisissa tutkinnoissa viimeksi suoritettun tutkinnon mukaan.

Väestön koulutustasotilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon. Ulkomailla suoritetuista tutkinnoista saadaan tietoja Opetushallitukselta, Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta sekä Työministeriön työnhakijarekisteristä. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syystä monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä.

Lukio ja ammatillinen koulutus ovat keskiasteen koulutusta, astetta kutsutaan myös toisen asteen koulutukseksi. Lukiokoulutukseen lasketaan ne henkilöt, jotka ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, mutta eivät muuta keskiasteen tutkintoa.

Korkea-asteen koulutus jaetaan luokkiin alin, alempi, ylempi ja tutkijakoulutus. Alin luokka koostuu lähinnä opistoasteen suorittaneista, koulutuksiksi luetaan mm. tekniikan, agrologian, artemin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempan korkeakoulutusasteeseen lasketaan ammatillinen korkea-aste, ammattikorkeakoulututkinto sekä alempi korkeakoulututkinto. Ylempään korkeakouluasteeseen kuuluvat ylempään ammattikorkeakoulututkinnon, ylempään korkeakoulututkinnon sekä lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen suorittaneet. Lisensiaatin- tai tohtoritutkinnon suorittaneet lasketaan tutkijakoulutusasteeseen kuuluviksi.

Kaikilla tutkinnon suorittajilla tarkoitetaan perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden määrää. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön.

Koulutusasteluokittelu:

- ❖ **Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai tuntematon**
- ❖ **Keskiaste /toinen aste**
  - Lukiokoulutus
  - Ammatillinen koulutus
- ❖ **Korkea-aste**
  - Alin korkea-aste eli opistoaste
  - Alempi korkeakouluaste
    - Ammatillinen korkea-aste
    - Ammattikorkeakoulututkinto
    - Alempi korkeakoulututkinto
  - Ylempi korkeakouluaste
    - Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
    - Ylempi korkeakoulututkinto
    - Lääkäreiden erikoistumiskoulutus
  - Tutkijakoulutusaste
    - Lisensiaatin tutkinto
    - Tohtorin tutkinto

Ikäluokkana tutkinnon suorittaneiden tarkastelussa käytetään usein 15 vuotta täyttäneen väestön lisäksi 25–64-vuotiaita, jolla saadaan työikäisten ja jo tutkinnon suorittaneiden koulutustilanteesta parempi kuva.

EDELLISET TIEDOT:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2013:38, 2012:39, 2011:35

TIEDUSTELUT

Sanna Ranto
p. 09 310 36408
etunimi.sukunimi@hel.fi

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki, tietokeskus
Osoite: PL 5500
00099 Helsingin kaupunki

ISSN 1796-721X (VERKOSSA)